

Ústav jižní a centrální Asie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova
Institute of South and Central Asia, Faculty of Arts, Charles University, Prague

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Filip Pinker, 2019, *Kořeny současné situace v Tibetu (Dějiny Tibetu 1933-1959)*. Diplomová práce, Ústav jižní a centrální Asie, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 82 stran.

Filip Pinker je absolventem oboru Tibetanistika, který studoval nejprve v bakalářském stupni (2012-2015) a následně ve stupni magisterském (2015-2018) se slušným prospěchem. Zná ho jako studenta, který je schopný se naučit požadované pensum informací. Během jeho studia však byla zřejmá jeho nevyhraněnost. Přestože inklinoval k tématům dotýkajícím se tibetské historie, nikdy to nevedlo k samostatné práci s tibetskými prameny a jeho zájem zůstával u četby elementární sekundární literatury s převahou titulů vydaných v češtině, jejichž relevance je v některých případech v mezinárodním měřítku sporná. Zájem o historii vedl ke zvolení tématu diplomové práce týkající se moderních tibetských dějin.

Práce se dle úvodu zabývá důležitým obdobím tibetských dějin v letech 1933-1959, tj. časem, který bezprostředně předcházel obsazení Tibetu čínskou armádou. Ocenit lze poměrně pečlivou práci s prepisy jmen a názvů. Místy se textu také daří stručně vyjádřit jádro událostí určitého popisovaného období. Pochválit lze také za zmínky o výměně názorů mezi M. C. Goldsteinem a jeho názorovými oponenty. Ale stinných stránek předkládané práce je velké množství a převládají.

Ty lze vidět ve dvou zásadních rovinách. První je nezvládnutá koncepce práce a druhou je konkrétní práce s prameny.

Práce sice proklamuje, že se zabývá obdobím let 1933-1959. Ale tak se děje pouze na stranách 38-71, tedy na pouhých třiceti stranách svého obsahu. Zbytek textu pojednává o předcházejícím období (str. 26-33) a jeho součástí jsou i obecné kapitoly (str. 14-23), které často nejsou pro celkové vyznění práce funkční.

Nekoncepčnost je patrná především z prostoru věnovaného jednotlivým událostem. Zatímco detailům průběhu vyhledávání 14. dalajlamy je věnována celá kapitola (str. 45-49), stejně tak expedici E. Schäfera do Tibetu (str. 49-51) a práce obsahuje trochu zbytečně přehled banálních skutečností o tibetském buddhismu a funkci dalajlamů (str. 23-25),

tibetský odboj je zmíněn na pár řádcích str. 68 (přes poměrně výbušné a nové skutečnosti s ním související publikované M. C. Goldsteinem, jehož monografie je sice v bibliografii, ale zdá se, že ji autor nečetl). Ze zde jen naznačeného vyplývá nahodilost, s jakou autor pracuje s tématem. Práce není promyšlená a není za ní snaha nabídnout čtenáři vyvážený vhled do popisovaných událostí.

V práci navíc často chybí nastínění kontextu, bez kterého jsou zmiňované události nepochopitelné. Například pro pasáže věnované 13. dalajlamovi zcela chybí kontext

důležitého vývoje v Číně, bez kterého není možné pochopit jednotlivé zmiňované události.

Časté jsou také zmínky o historických postavách, ve kterých autor jen velmi obecně a nekonkrétně zmiňuje jejich roli v událostech popisovaného období. Na straně 40 se tak náhle uvádí Lungšar uvedený větou „právě Lungšar byl další důležitou osobností pro popisovaného období.“ Poté následují různé názory na tuto osobu od různých autorů, pojmenovávané v obecných a málo říkajících termínech „člověk reformního myšlení“, „reakcionář a ultrakonzervavec“. Podobně je tomu například s bratrem 14. dalajlamy Gjallo Döndubem (str. 68) – zmíněno jen obecně, že „sehrál významnou úlohu při jednání se Spojenými státy“. Čtenář by si zasloužil alespoň několik sdílnějších vět, ve kterých by se tyto osobnosti uvedly.

Kromě rozvržení a koncepce práce je druhá oblast výtek směřovaná k vlastní práci s prameny. Práce sice postihuje a někdy jen velmi stručně jmenuje hlavní události daného období, ale zcela rezignuje na vlastní kritickou práci, analýzu událostí a jejich vysvětlení v historickém kontextu. Výsledkem je výčet událostí s referencemi na sekundární literaturu, která je leckdy ne tím zásadním pramenem ke zmiňovaným událostem. Práce také vůbec nezúročuje znalost tibetštiny.

V práci není citovaný jediný tibetský pramen. Na str. 63-65 se například předkládá v češtině jádro textu klíčové Sedmnáctibodové dohody. Autor jen přepisuje český překlad Josefa Kolmaše a následně uvádí, že Tibeťané mnoha termínům uvedeným v dohodě vůbec nerozuměli. Tady by se nabízela práce s tibetským textem a pečlivá analýza. Ve výsledku není na práci nijak poznat, že ji psal absolvent oboru Tibetanistika.

Při pohledu do bibliografie sice čtenář nalezne zásadní obecné monografie k danému tématu, avšak chybí zde texty, které by se hlouběji věnovaly některým aspektům popisovaných událostí (příklad: při zmínce o Agvanu Dordžijevovi autor zcela pomine existující monografie k tématu vztahu Ruska a Tibetu – Alexander Andreev, 2003, *Soviet Russia and Tibet*, Brill). Pro ilustraci lze také uvést časté citování monografie Matthew Kapsteina. Její autor je známý tibetolog, ovšem jeho monografie, která je v textu často citovaná, je populárním textem o Tibeťanech určeným obecnému publiku. Matthew Kapstein sám není odborníkem na moderní dějiny Tibetu, jeho text však čerpá z odborných prací jiných specialistů, na které odkazuje. Namísto častého citování této publikace (která nepředstírá, že ve stručné části věnované moderním dějinám přináší vlastní nové poznatky) by měl autor jít do pramenů Kapsteinem citovaných, které jsou skutečně relevantní. Podobně je tomu u citování prací Powerse, Kodeta, atp. Pro práci je typické neporozumění tomu, která literatura je pro akademickou práci relevantní. Pro akademickou práci je třeba prodat se existující sekundární literaturou ke zdrojům informací, které jsou co nejbližší popisovaným událostem a jejich aktérům. Tím však vše nekončí, při práci s tímto výběrem je pak třeba zhodnotit kontext a úhly pohledu stojící za interpretacemi. Výhodou je přitom práce s tibetskými prameny, která může odhalit motivace těžko přístupné evropskému publiku. Toto vše v práci postrádám.

Ústav jižní a centrální Asie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova
Institute of South and Central Asia, Faculty of Arts, Charles University, Prague

Text v některých částech působí jako přehled názorů „tibetských vlastenců“ (str. 54, rozuměj správných) a názorů „Číny“ (str. 61, rozuměj špatných). Není to sice pravidlem pro celý text, ale přesto je to příkladem obecnějšího rysu celé práce, která se projevuje absencí snahy hledat důvody rozdílných interpretací jednotlivých událostí různými autory sekundární literatury. Například hojně citovaný Shakabpa byl aktérem popisovaných událostí a jeho text nevznikl jako nezávisle psaná historie, ale jako součást získávání podpory západního publika. Naopak M. C. Goldstein se ve svých pracech snaží nabourat stereotypy těchto interpretací detailními poukazy na skutečnosti, které dané události ukazují v jiném světle. Někdy však nekriticky používá dobové dokumenty, u nichž nebere v potaz ideologické zatížení a bere je doslova. Autor se nikde nezmiňuje o ideologicky zatížených interpretacích, které vycházejí jednou ze strany oficiálních míst ČLR a podruhé z prostředí tibetské exilové vlády.

Pokud toto vše výše naznačené spojíme s autorovým úvodem, ve kterém pokládá svou práci za „jedinečný text“ (str. 12), objeví se tato sebechvála v tragikomickém světle. Podobně je na tom i autorovo sebehodnocení v závěru práce o „naplnění cílů“ a svém textu jako „zkoušce kritického myšlení“ (str. 72). Banálně vyznívá i zjištění v závěru, že se „badatelé citují navzájem ...“, a proto jejich výstupy nemohou být... rozdílné“ (str. 74).

Přes některé světlejší okamžiky je tato práce slabá. Nepřináší nic nového a stanovené období tibetských dějin nevysvětluje dobrým způsobem. Navrhuji výsledné hodnocení „dobře“.

V Praze 15. 1. 2019

Doc. Daniel Berounský, Ph.D.
Ústav jižní a centrální Asie, FF UK